

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb irasbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felületi és rendező irodájában (az Andrássy-setater és iskola-utca sarkán lévő Kadice-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legjutányosabban számítatik — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kerjük pénteken délig beküldeni.

IV. évfolyam.

Vasárnap 1895. évi áprilius 7-én.

14. szám.

Neveletlenség.

Az ifjúság helyes irányban való nevelése tagadhatatlan nemzeti érdek és feltétlen alapja minden kulturális törekvésnek.

A nevelés az e keret, a melyben még a tudomány is azt a mező kapja meg, a mely nélkül az európai színvonalra igényt nem tarthat.

És sajnosan kellett az utóbbi idők néhlány eseménye által tapasztalni, hogy az az elv, miszerint az ifjút a bölcsőtől kell nevelni emberré, nem mindenütt nyer kellő megvalósítást.

Pedig az ember egész erkölcsi lényének a nemes zománcot a neveltség adja meg.

Lehet-e egy ember tökéletes, ha a legszébb erényekkel ékeskedik is, ha neveletlen?

Lehet-e kellemes egy gyermek, ki minden előnyei mellett magaviseletében magán hordja a neveletlenség komisz kinyomatát?! Lehet-e egy ifju az ifjúság rokonszenvének díszével felruházva, ha neveletlen? És lehet-e egy társadalom egészséges, kellemes, a mely ilyen elrugaszkodott, neveletlen, modortalan, utcaszéli hanggal szaturált elemekkel van telítve?!

Nem lehet! Am kevés, hogy a lét kellemes nem leend, hanem az ilyen rendszer mellett be kell következni az erkölcsi eldurvulásnak is és az emberi létnek legszébb virágai: finom gondolkodás, nemes érzés,

kelemes éritkezés, előzékenység, udváriasság, lovagiasság sárba lesznek tiporva és a műveltség diszes köntösét a proletárokhöz méltó komisz hang és modor tarka foltjából összetákolt csapszékbe illő rongyai fogják felváltani.

Hiába vetik el a magot, ha a földet nem művelik, a mag el fog veszni, vagy ha ki is kell, elnyomja azt a sok gaz.

Igy van ez a művelődés nagy szintén is.

Nem elég, hogy az általános ismeretek terjesztése által igyekezzünk szolgálni a közművelődést, kell, hogy a generációkat neveljük is és kell hogy a nevelésnek egyesült buzgósággal álljon szolgálatába a család, iskola, társadalom, társadalmi intézmények és egyesek.

Valóságos hadjáratot kell indítani minden neveletlenség ellen, mindenütt, hol emberi lény érvényesül, éber szemekkel kell őrt állani a legelemibb mint a legmagasabb iskolánál, családnál és társadalomnál és halálra üldözni minden neveletlenséget, minden tettet, a mely legtávolabbról is a neveletlenség körébe tartozik!

És ezt az elvet annál inkább kötelességünk hangoztatni, mert sajnos, hogy a családi körben sokszor az ostoba majomszeretet a legdurvább fatytyukihajtásoknak enged utat a gyermekek erkölcsi életében,

mert sajnos, nem egy iskola kötelességét betetőzve látja, ha pár maroknyi tudományos ismeretet elhintett az ifjúság szellemi tárházába vagy szellemi tölcserrel nagy nehezen beleprésselt egy kis ismeretet az üres fejbe.

Nagy csalódások fogják érni ezt a társadalmat, a melyben az ilyen rendszer lábra kap, s hallatlan botrányos esetek fogják a közvéleményt lépten-nyomon izgalomba tartani annélkül, hogy a recriminációk egy cseppet is változtatnának a helyzeten.

A társadalomban, a hol a felnőttek viszik a szerepet, az egyedüli biztosíték, hogy igazán kipróbált műveltségű egyének vigyék a vezérszerepet, a kik képesek a neveletlenséget halálra üldözni, a köznapi hangot, modort letiporni.

Az iskolában és családban pedig a gyermekek felett a neveltség első feltétele a vasfegyelem, amely mellett egyedül lehetséges a neveltség szép tanait megvalósítani, az életbe átvinni és az ifju generációval egy újabb, modern jelegű társadalmat alkotni, amelyben az igazi, hamisíthatatlan műveltség uralkodik s amelyben sem névre, sem vagyona sem, állásra, sem tekintélyre, sem tudományra nem lehet támaszkodni, hogy azok segélyével legyen eltakarva a neveletlenség.

A neveltség a társadalmi műveltség essentiája, mérge pedig a neveletlenség.

TÁRCA.

A magyar tanítónők törekvései.

A Mária Dorothea-egylet

X-ik rendes közgyűlése alkalmából.

Tizedik éve, hogy fennáll a magyarországi tanítónők és nevelőnőknek József főherceg leányának védnöksége alatt álló és az ő nevével elnevezett egyesülete. Kevés magyar egyesület van, mely ily rövid idő alatt hasonló sikereket tudott volna felmutatni. A Mária Dorothea-egyesületnek a legutóbbi kimutatás 91.348 frt adósságmentes tőkésített vagyona, 1153 rendes tagja volt (koztuk 98 alapító, főkép 50 frttal), meg négy vidéki köre Kolozsvárott, Újvidéken, Fiumében és Győrött. A múlt évben az egyesület 13.905 frt 75 kr. adott ki s tisztán gyűjtésekből és adományokból 4663 frt 12 krt vett be. A tőkésített vagyonn kívül van az egyletnek jelenleg mintegy ötezer frtnyi készpénze, jelentékeny könyvtára s tizenegy általa kiadott muvek könyvkészlete.

S mindezt főként a tanítónők gyűjtötték és adtak össze 4-500 frtnyi évi fizetésükből. Bár semminemű kötelezettség nincs, a hazánkban rendes állomáson működő 3744 tanítónő közül (pedig közöttük közel ezer apácza van) körülbelül egy negyed része tagja már az egyesületnek, mely arány más szabad országok jel-

legű szakegyleteknél nem található fenn. De valóban alig is nyújt más szakegyesület annyi kedvezményt. Az évi 2 frt rendes tagsági díjért, melynek fele ezenkívül a vidéki körök speciális rendeltetésére fordítatik, a tagok rendes jogaikon kívül esetleg lakást és teljes ellátást nyerne a budapesti tanítónők otthonában és a czemétei (sárosmegyei) furdöhelyen épült egyesületi üdülőházban, díjtalan közvetítést az elhelyező irodában, 29 furdöben kedvezményes helyeket s esetleg kölcsönt vagy segélyalpból. Mindezekon kívül az egyesület négy vidéki köre s a budapesti tanítónői szakosztály tudományos és társadalmi előadásokat rendez, pályamuveket s önálló munkákat ad ki s Budapesten Hampelné Puszkay Polyxéna választmányi tag rendezése mellett mar három éven at nagyhiru tudorok tartottak nyilvános előadásokat, melyek a nagy közönség figyelmét is fölkellették.

Az egyesület sokirányú tevékenységének megítélése végett különösen két főtorekvést kell megkülönböztetnünk: egyik a nemzeti nőnevelés megszilárdítása és fejlesztése, e másik a tanítónők anyagi és társadalmi helyzetének javítása.

A nemzeti nőnevelés fejlesztése érdekében az említett tudományos előadásokon kívül különösen a „Mária Dorothea-egyesület könyvtára“ című vállalat szolgál, melyből eddig 4 kötet jelent meg. Ugyanc célból az

egyesület 1889-ben sikerült kisdednevelési kiállítás rendezett a volt Beleznay-kertben és felhasználta az alkalmat szakelőadások tartására, melyekből 8 kiváló orvostudor értekezését a kisdedek ápolásáról nyomtatásban is kiadta. Palyakérdéseiben és szakelőadásában a magyar nyelv tanítása, a kézimunkaoktatás, a háztartási iskola, a serdülő leányok czélszerű nevelése és az idegen ajkú nevelőnők hatásának ellensúlyozása voltak a főtargyak. Lépéseket tett az egyesület a magyar nevelőnők ér zongoramesternők eddig meg szervezetlen testületének érdekében s hogy a nők munkaköre kibővítettessék oly módon hogy azok orvosnők és gyógyszerésznők is lehessenek. Talan legfontosabb volt azonban az egye ul t hatása az által, hogy külön elhelyező irodát létesített, mely Radnai Jenőné titkar vezetése alatt (Pipa-utca 33) főkép arra törekszik, hogy az előkelő körökben a divatosá lett francia nevelőnők helyett képzettebb magyar nőket vigyen be és rovid idő alatt már közel harmadfél száz képzett magyar nevelőnőt helyezett el nemzeti nőnevelésünk kiszámíthatlan előnyére.

Törekvésünknek másik csoportja, a tanítónők anyagi és társadalmi helyzetének javítása, még nagyobb sikerrel járt, 1889-ben megnyílt Budapesten a tanítónők otthona név alatt ismert intézet, a Tisztviselőtelep mellett. Az elhagyott és munkaképtelenné vált muvelt

Napi Hírek.

Személyi hír. Rudnai Nikolics S. főispánunk a mult csütörtökön hivatalos ügyekben Pancsovára utazott.

Isteni-tisztelet. A mai virágvasárnapon az isteni tisztelet a rendes nagybójt vasárnapi isteni-tisztelet, kivéve a barkak szentelését és a vele kapcsolatos körmenetet, melyre a nagymise következik s melyeket 1/2 10 órakor főt. Lászlóffy László esperesplébános asszisztenciával fog tartani. — Nagysütörtökön, mely napon az oltari szentség szereztetett, az isteni-tisztelet 9 órakor, kezdődik: alatta az általános áldozás szokott lenni. — Nagypéntek az úr Jézus halálának napja; e napon az isteni-tisztelet 8 órakor veszi kezdetét; esti 6 órakor betétezik a szentség, mely e nap alatt a szentsírban közimadás végett ki volt téve. — Nagyszombaton reggel 7 órakor kitétezik a szentség a szentsírban, közvetlenül utána következik a többi isteni-tisztelet; délután 3 órakor lesz a feltámadási ünnepély a hegyi kápolnában, este 6 órakor a plébaniatemplomban. — Húsvét vasárnapja a mi urunknak dicsőséges feltámadásának ünnepe; a 7 órai reggeli mise után lesz az eledel szentelése, 1/2 10 órakor ünnepi szentbeszéd, utána asszisztenciás nagymise, délután 3 órakor ünnepi vecsernye. — Húsvét hétfőn 11 órakor tartatik magyar szentbeszéd, utána következik a szokásos szentmise; e napon a többi isteni-tisztelet a rendes ünnepnap.

Főigazgatói látogatás. Nátafalussy Kornél a nagyváradai tankerület nagyérdemű főigazgatója tavaszi körútjában mult hó 29-én szombaton Verseczre érkezett. Másnap vasárnap az állami főreáliskola új épületét és felszerelését szemlélte meg. Hétfőn, Kedden és Szerdán pedig az egyes osztályokban tett látogatást. A kitűnő tanférfi az idén egy osztályban rendes osztályvizsgálatot is tartott, hogy ily módon is meggyőződjék az intensív eredményről. A vizsgálás, illetve tanítási ellenőrzés e formáját a főigazgató minden iskolájánál gyakorolja s különben is gazdag paedagogiai és didaktikai tapasztalatait ez uton még inkább bővíti az alaja rendelt tanintézetek javára. A városunkban nagy tiszteletnek örvendő előkelő tanférfi városunkból csütört. tavozott el Fehértemplomba s az itt tapasztaltak felett teljes megelégedését nyilvánította ki az igazgató és tanári testület előtt.

Magyar istentisztelet. Az ág. evang. imaházban virágvasárnapon, nagypénteken es húsvét 2. napján reggeli 8 órakor leend ma-

nőknek valódi áldása ez az intézet, de áldása azoknak a tanítónőknek is, kik — magánosan élve — itt kellemes és nyugodt ideiglenes tartózkodó helyet találtak. S az egylet ezenfelül még beteg tanítónők számára fűrdőkudvezményeket biztosított s egyeseknek, kik erre rászorultak, több ezer frtot adott, nagyjából állandó havi segélyösszeg alakjában. Mindez természetesen még csak kezdet, de habozás nélkül lehet elmondani, hogy kezdetnek fényes. A tanítónők otthonában, melyet az egyesületnek rendkívül buzgó alelnöke, Herich Karolyné gondoz, jelenleg 8 alapítványos nő lakik s ezek közül 6 hely már teljesen biztosított

Legérdekesebb s a jövőt tekintve legbiztosabb jelenség, hogy mindezt az eredményt a Mária Dorothea-egyesület a szó szoros értelmében tagjainak buzgalma által érte el. Csodálatos, mily rendkívüli nevelő hatása volt az egyesületnek a félénk természetű s szerepléstől óvakodó nőkre. Gyülesek mindenkor népesek, tíz év alatt egyetlen egyszer volt rá eset, hogy kellő számú tagok hiányában határozatképtelenek voltak. Az egyes körökben, különösen pedig a budapestiben, melyet a „Nemzeti Nőnevelés“ című magvas folyóiratnak szerkesztője Sebestyenné Stetina Ilona volt, kizárólag nők a szereplők, minden hóban van előadó és felolvasó, kik reformokat terveznek s azokat végre is hajtják. Budapest fővárosán kívül, mely a tanítónők otthonának érdekében jelentékeny áldozatot hozott, az egyesületnek közel százezer forintba menő vagyonát s az évenként elkötött jelentékeny összegeket (par év óta állandóan 10—10 ezer forint felül) maguk az egyesület buzgó tagjai teremtik elő. A szervezett irodán kívül mindig akad egész sereg nő, ki több heti terhes munkát ingyen vállal magára; különösen példát mutat e tekintetben Zirzen Janka, az Andrássy-úti tanítónőképző nagynevű igazgatója, kinek neve s az az áldo-

gyarnyelvű istentisztelet. Nagypénteken gyónás és úrvacsora. Istenünknek az ő kegyelmessége árásszon mindnyájunkra békességet! G—r.

Kinevezés. A kereskedelmi miniszter Jasper József helybeli közkezdveltségnek örvendő postahivatalnokot, ki a betegeskedő Jachmann posta és távirtda főnök felügyelőt hosszabb idő óta helyettesíti — posta és távirtda főtisztte nevezte ki. A jól megérdemelt kitüntetéshez a legmelegebben gratulálunk.

Városunk közigazgatási bizottsága a mult szerdán rendkívül érdekes közgyűlést tartott, melyen a tagok teljes számmal jelentek meg. Az első tárgyat néhai Vasziics Szvetozár volt arvaszéki előadó sikkasztási ügye képezte. Nevezett halála előtt par évvel bizonyos ügyben hatvanhat forintot fordított az árvák pénzéből saját céljaira. A Dr. Perjéssy M. fehértemplomi kir. ügyész elnöklété alatt álló vizsgáló bizottság azon indítványa, hogy nevezett összeg a tartalék alapból pótoltsék — egyhangulag tudomásul vétetett. Az állami anyakönyvvezetés ügyében aként intézkedett a bizottság, hogy Weifert Károly főjegyzőt és helyettesét Koszirovics Ivánt hozza javaslatba. Tiszteletdíjult az elsőnek 200, a másodiknak 100 frtot hoz javaslatba. — A felfüggesztett Ludaiics városi számvéző apellátáját — melyben felfüggesztésének meg szüntetését kéri, hosszabb vita után, melyben a kir. ügyész, Dr. Miloszavlyevics és Czveics ügyvédek és Petrovics kömüves mester biz. tagok vettek részt — 8 szóval 4 ellenében elutasítja.

A polgári takarékpénztár részvétele városunk ezen legfiatalabb pénzintézet rövid fennállása óta is igen szép eredményt ért el s a közbizalmat kinyerte. Marcius havi forgalma conto current betétekben 89.913 frt visszafizetés 45.935 frt váltótárca 74.291 frt összes pénztári forgalom 443.824 frt.

Új házközöségi főszolgabíró. Perczel Dezső belügyminiszter Szilley E. kraszószerénymegyei arvaszéki ülnököt s tb. főszolgabíró alibunári házközöségi főszolgabírónak nevezte ki.

Az ideai újonezozást a mult szerdán és csütörtökön tartották meg városunkban. Altlítás köteles volt az I. korosztályban 188; — a másodikban 120; — a harmadikban 96 — összesen 404. Ezek közül besoroztatott: I.-ből: 42; — II.-ből 7; — III.-ből 1. Köztük egyetlen önkénytes. Fegyverképtelenek száma mind három korosztályból 74. Kórhazba megfigyelés és gyógyítás végett 3-at küldtek. — Tavollevok száma 80, a mi tekintélyes szám. — Mint hasonló alkalmakkor, ugy ez idén is megvendégelte a város a sorozó bizottságot, s a lako-

zata, hogy a nagy pénztárkezelést az egyesület alapítása óta maga vezeti, talan a legfőbb erkölcsi tamasa az egyesületnek S mindamelltt — ellentétben más egyesületekkel — a Mária Dorothea-egyesület nem egyes nagy alapítók virágoztattak fel s nem a kormány, olyannyira nem, hogy ez a tanítónők érdekében létesített tekintélyes egyesület a közoktatásügyi miniszteriumtól mindeddig semminemű direct segélyt nem nyert, ellenkezőleg (ez is egyedüli eset) maga az egyesület alkotott a tanítónők otthonában egy 4000 forintos alapítványi helyet, melyre a kinevezés jogát a kormánynak ajánlotta fel.

Mindamelltt a forintok, sőt az ezrek folyvást, szakadatlanul gyulnek. Midőn az egyesület hét évvel ezelőtt jóformán vagyontalanul megkezdte a tanítónők otthonának építését, másfél év alatt krajczáros gyűjtésekből keres számban 20 000 frt gyült össze s most, midőn ez az épület, melyben csak 12 magánszoba van, elégtelennek bizonyult s az új építkezés 70—80 ezer frtot igényelne, újból közel 8000 forintra megy a már eddig építkezési alapul összegyűjtött összeg s ezenkívül Kolozsárt is külön épületet terveznek.

A lelkesültség s az emberszeretet melegének csodás hatása ez. Azok a művelt magyar, nők, kik évtizedeken át oly nagy szolgálatot tettek a magyar tarsadalomnak és a humanizmusnak, most, midőn először gondoltak arra, hogy saját sorsosaikon segítsenek s meglátták azt, hogy a gyászos sorsra jutott magános művelt nő baja sokkal súlyosabb, mint a koldusé, megtanultak mélyen érezni s érzelmük a versenyzés s kölcsönös érintkezés által nőttön nő. A Mária Dorothea-egyesület nagy sikert ért el eddig is, de nagyobbbnak, hatalmasabbnak kell lennie a jövőben, mert tagjai megéreztek az emberszeretet csodás hatalmát.

mán a város hivatalnokai képviselői és a honorációsok közül többen részt vettek.

Tartalékosok figyelmébe. A honvédelmi magy. kir. miniszter elhatározta, hogy a tisztviselői pályán működő tartalékosoknak a fegyvergyakorlatok alól való felmentését korlátozni fogja. Ez okból a miniszter körrendeletet intézett az összes hatóságokhoz, hogy a fegyvergyakorlatok alóli felmentések iránt csak a feltétlen szükségesség esetén keressék meg az illetékes katonai hatóságot. Egyben tudatja a miniszter, hogy a kozszolgálati alkalmazásban levő és fegyvergyakorlatra behívott honvédtisztek névjegyzékét az idén marcius hó folyamán, azon tul pedig minden évben már februar havában bocsátják az illető hatóságok rendelkezésre, hogy a behívott tartalékosok helyettesítése iránt az illető hatóságok idejében gondoskodhassanak. A közös hadseregbeli tartalékosok ugyanekkor székhelyre szóló „Behívójegy“-üket felettes hatóságuknak bemutatni tartoznak.

1896-i ezredéves kiállítás. A temesvári kerületi bizottság intézőválasztmánya Dr. Molnár Viktor főispán elnöklété alatt f. é. ápril hó 1-én ülést tartott, a melyen részt vettek Vest Ede lovag, Deschán Achill, Sliozs Nandor, Rieger Ferencz, Kohn S., Stumpfoll E., Klein Jakab biz. tagok, Maga János keresk. és iparkamarai titkár mint előadó és Bartók Géza mint jegyző. Miután elnök a jelenlevőket üdvözölte s az ülést megnyitotta, Maga János bizottsági előadó bemutatja a mult évés hitelesített jegyzőkönyvét és megjegyzi, hogy az abban foglalt összes határozatok végrehajtottak. Ezután jelentést tett előadó a kiállítás részére gyűjtött bejelentések eredményéről, mely fényesnek mondható, amenyiben a kiállítás ipari csoportjaiban való részvételre ezen kerületből összesen 288 bejelentéssel 351 kiállító jelentkezett. A bejelentők egyes helyek szerint következőleg oszolnok el; Temesvárról 78, Verseczről 72 (ebből egy gyűjteményes bejelentésen 40 résztvevő), Nagy-Becskekről 35, Pancsováról 31, Nagyikindaról 13, Lugosról 12, Zombolyáról 12, Vingaról 11, Fehértemplomról 9, Karánsebesről 9, Kesiczáról 9, Nagy-Szt.-Miklósról 8, Oraviczáról 8, Lippáról 7, Dettáról 6, Csáková 5, Perjámos, 4, Károlyfalva 2, N.-Bogsán 2, Nándorhegy, Nadrad, Orsova, Berliste, Kocsóhat, T.-Beese, N.-Ecska egy-egy kiállítóval. A bejelentések gyűjtése azonban végérvényesen még nem tekinthető befejezettnek. Az előadó bejelenti továbbá, hogy a kiállítási segélyalap gyarapításához a Temesvári első takarékpénztár 200 frttal, az új-aradi takarékpénztár 50 frttal, a vingai takarékpénztár 25 frttal, a csákovai takarékpénztár 15 frttal, az első varjasi takarékpénztár 5 frttal és a hidegkuti takarékpénztár 5 frttal járult, a mely hazafias adományokért jegyzőkönyvi köszönet kifejezése háraroztatott. Ezeket kivül Kraszószerény megye törvényhatósága a néprajzi osztályban felállítandó roman haz költségeire 2000 frtot és Bavaniste község kiállítási célokra szintén 2000 frtot szavazott meg. Ezen lejelentések örvendetes tudomásul szolgáltak. — A napirenden allottak: Az ezredéves kiállítás igazgatóságának leirata, melyben Wegenstein L. orgona építőnek az általa kiállítandó nagyszabasu orgona térdijának fele azon feltétellel engedtetik el, ha a nevezett beléegyeznek abba, hogy az orgona, mely a hangverseny — teremben fog felállítatni, a kiállítás alkalmával tartandó hangversenyeknél díjtalanul használható legyen. — (Eme kitüntető követelménynek a bizottság készséggel tesz eleget). A pénzügyi bizottság azon jelentése, hogy a segélyalapba eddig összesen 4805 frt folyt be tudomásul szolg. — Ugyanazon bizottságnak a szervezés és ügykezelésre vonatkozólag előterjesztett szabályzati tervezete felolvasás és beható tárgyalás után az intéző választmány részéről változatlanul elfogadtatott és jóváhagyatott. A torontálmegyei ezredéves kiállítási bizottság f. é. februar hó 17-én tartott ülésének jegyzőkönyve tudomásul vétetett. Ezután egyéb tárgy hiányabn elnök az ülést berekesztette.

Színészet. A délvidéki Színiszövetkezet társulatára Pancsován is nagyon rosz idő jár kitűnik ez a Hatarór mult vasárnapi számából. Panaszosan írja a következőket: A délvidéki szini szövetkezet szintartásulata Furedi Károly igazgatása alatt mult hó 24. kezdte meg városunkban a 20 bérleteladásra terjedő idényt. És megkezdte a legkeservebb auspiciumok közötti. Az első előadástól kezdve maig nem hogy legalább egy telt házat regisztrálhatnánk, dehogyanem még a napi költségek sem voltak fedezhetők. A bérlet maga satnyán sikerült, a napos

látogatók oly gyéren jönnek, mint az állami pénzverdéből a 20 koronás aranyok. Nem e helyen akarunk városunk magyarsága közönyének okai után kutatni. Nem is most az idény alatt. Mert attól tartunk, hogy az igaz és őszinte szó kimondásával csak többet árthatnánk az ügynek, mint a mennyit nemes szándékkal segíteni szeretnénk rajta. Csak már most akarjuk jelezni, hogy azok a bizonyos „hivatottak“ nem úgy fogtak a bérlet biztosításának műveléséhez, mint az tavaly történt és egyáltalában oly kevés önálló számítással jártak el ez ügyben, hogy bizony nem csoda, ha magyarságunk nem sokat törődik e fontos ügyünkkel. És még ok tesznek szemrehányást!!! A legjobb még az volna a dologban, ha az egész magyar szini idényt 15 előadással megkurthattuk. Hogy ne lássuk szégyenszemre azt a kudarcot, mi a délvidéki szini szövetkezetre itt Pancsován vár, hogy fájó szívvel ne lássuk előttünk és mögöttünk azt a sok gunyos arcot . . . . Mennyit beszél egy ilyen mosoly, mennyit lat egy ilyen szempillantás . . . . Hangzik az a sok szép ének magyarul, hangzik az a sok nemes fenkölt gondolat édes magyar szóba öltözve — az üres széksorok előtt, és azok, akik kettőt-hármat betöltenek, fáznak, dideregnek. A lelkük fázik, a szívük didereg . . . . Viszszaszünk!”

Tanulmányut. Az újvidéki középkereskedelmi iskola növendékei közül 25-en, Bruck Ferenc igazgató, Metzinger L., Steiger F., és Zorkóczy L. tanárok vezetésével hosszabb tanulmány kirándulásra indultak. Utjukba ejtették Verseczet is, hogy a nevezetesebb ipartelepeket megszemléljék. A helybeli magy. kir. állami főreáliskola tanárai és magasabb osztálybeli növendékei szíves készséggel helyezték el és kalauzoltak az újvidéki vendégeket, kik pénteken reggel legelőször is a Frisch-féle győzgyárt tekintették meg, hol a gyártulajdonos gyakorlati előadást is tartott a szeszkészítésről. — Dél előtt 10 óra tájban a Kirchner-féle könyvnyomda és műintézetbe rándultak, hol megtekintették a lithografiát, a könyvkötészetet, stereotip öntéseket és az összes nyomdai felszereléseket és papírraktárt. A gőzcróvel működő és ritka szakértelemmel berendezett műintézet, — melynek parját aligha találhatni a délvidéken — méltán meglepette vendégeinket, kik a látottak feletti örömeiknek kifejezést is adtak Kirchner Ernő tulajdonos előtt. Dél felé a Neukomm-féle cognaccygarba vonultak, hol a cognac készítését és a cég szabadalmazott cognacöző gépeit tekintették meg. Mindkét helyen frissítővel is szolgáltak az udvarias tulajdonosok a tanári testület és ifjuságnak. A közös ebédet a Milleker szállodában tartották, hol olcsó és teljesen megfelelő ellátásban részesültek. Délután a Neukomm Bálint és fiai féle gépgyárba vonultak, hol különösen az apróbb vas dísz tárgyak öntése kötötte le figyelmüket. Minden tanuló egy vas emléktárgyat is kapott. A gépgyárból a Zoffmann-féle új sorgyár megtekintésére indultak. A tulajdonos és nagy számu irodai személyzete rendszeres magyarázatokkal szolgált. A gyár megszemlélése után a bőkezű tulajdonos gazdag uzsonnára hívta meg a jelenlévőket, mely alkalommal méltán részesült nagy elismerésben a kitünő sör, s hangoztak a felköszöntők, melyekben első sorban Zoffmann Sándort s a többi megszemlélt ipartelepek tulajdonosait éltették. A vendégek pénteken este hagyták el városunkat és Oravicza Aninára utaztak.

Hallatlan brutalitás. A verseczi híres „burschok“ az a neveletlen, bárdolatlan horda, mely éjjelenként nagy csoportokban kborolja be orditozva a várost — ismét egy gyalázatos tettet követett el. Csőtörtökön este 9 órakor Dr. Markovics György ügyvédnél szolgáló Kiss Róza 22 éves szakácsnét, két szabadságon lévő tüzérkatona társaságában vagy 20 személyből álló „burschcompánia“ a fehértemplomi uton elfogta, a gyakorló terere cipelt, ruháit letépte gyűrűit elrabolta s vad állatias szenvedélyvel félholtra kirozta. A közelgő orjárat neszére megugrott a banda s ott hagyta elkinzott áldozatát. A brutális esett mely időnként ismétlődni szokott városunkban nagy felháborodást keltett.

Megmérgezte magát. Vladiszavlyevics Sándor helybeli bádgos mester ulmai születésű 24 éves Pantelics Mária nevű cselédje a mult vasárnap hirtelen elhunyt. A halál gyanus körülmények közt állván be, a rendőrség elrendelte felboncolását, midőn kintunt, hogy a szerencsétlen ongyikosságot követett el és szeracsikával mérgezte meg magát. Tettének oka boldogtalan szerelem.

Az országos magyar iskolaegyesület a mult vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését s ez alkalommal a felügyelőbizottság terjedelmes füzetben foglalta össze az elmúlt évről szóló jelentését. Tíz éve all fenn az egyesület, s működik csendben, minden reklám nélkül. Kisdédovó intézeteket állít fel, másokat segítyez s a magyarosítás terén oly szép sikereket ért már el, aminőre a százezrekekkel rendelkező nagy hangu egyesületek is méltán büszkék lehetnének. Pedig a magyar iskolaegyesület anyagi viszonyai igen-igen szerények; vagyona nem több, mint 90840 forint, s ebből az évi kiadásokra csupán 7244 frt. jut. Tagjainak száma 2089. köztük 89 örökös. 937 alapító, 611 rendes és 452 pártoló. A magyar iskolaegyesület csekély jövedelméből Cinkotán, Harasztiban, Hidégkúton, Kőbányán, Rákosfalván, Solymáron, Ó-Budán, Sziget-Bécsen, Sziget-Szt.-Mártonban, Sődön és Visegradon tart fenn kisdédovókat s ez évben Pilis-Csabán gondoskodik egy új intézet szervezéséről. Ezekon kívül segítyt adott még az ország több más helyén fölállított kisdédovóra, mindenütt elősegítve a magyar intézeteket, amelyekben a németajku gyermekek jástva sajátják el a hazai nyelvet. Kiadása volt a kisdédovókra 7476 forint, nem magyar ajku tanítók, óvónők és tanulók jutalmazására 715 frtot. A derék egyesület legujabban azzal a tervvel foglalkozik, hogy a fővárosban népkaszinókat szervez, melyekben a szegényebb sorsu lakosság ujságokat, hasznos könyveket találhat, s ezenkívül rendeznek ott mulatságokat, felolvasásokat, hangversenyeket. Az előmunkalatoik már annyira haladtak, hogy az idén talan már három ilyen kaszinó meg is kezdheti működését. Nagyon kívánatos volna, hogy a nagy közönség nagyobb érdeklődést tanusítson a hazafias irányban működő egyesület iránt s azt anyagilag is hathatósabban támogassa.

Adóhátralék és választói jog. Miután a választási törvény értelmében a majusi összeírásnál a választói névjegyzékbe csak azokat vesszük fel, kik a mult, 1894 évi adójukat ápril 15-ig lefizették, figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy elnézés, tevéds könnyen veszélyeztetheti választási jogait. Miután a most összeállítandó választási lajstrom valószínűleg az általános választásnak képezi alapját, nem tudjuk eléggé ajánlani olvasóinknak az adóhátralékok befizetését, azután pedig azt hogy minden polgar igyekezzék meggyőződni arról, hogy fel van-e véve a választási listába.

Országos gazdakongresszus. A Budapestén május hó 19-23-ig tartandó III. országos gazdakongresszus tárgyanaga ma már teljesen elő van készítve. Eszerint a kongresszus 5 szakosztályra oszlik, ezek keretében 17 bizottság fog működni. Minden bizottságnak legalább egy előadoja van, az előadók száma 43, tehát jóval több, mind eddig bármely és bárhol tartott gazdakongresszuson volt. A tárgyalás alapjául elfogadott kérdések mind olyanok, melyek a jelen mezőgazdasági válsággal szoros vonatkozásban vannak, vagy a melyek a válságos helyzet enyhítése szempontjából akut jellegűek. A kongresszus a nagysúlyú, ugy szólnán életbe vágó kérdések egész sorozatával fog foglalkozni, a melyek a kongresszusnak a legkomolyabb jelentőséget kölcsönözik és melykövetelik, hogy ezzel a mozgalommal a gazdasági élet összes számot tevő tényezői teljes figyelemmel foglalkozzanak. — Egyebirant a kongresszusnak már eddig is mintegy 600 tagja van az ország minden részéből. A kongresszus a vigadó helyiségében fog megtartatni. Május hó 19-én azaz vasárnap, lesz a megnyitó ülés, 20, 21. és 22-én a szakosztályok fognak tanácskozni külön, termekben, tehát egy s ugyanazon időben mind az 5 szakosztály tárgyal; 23-an a szakosztályok határozatai a záró ülés plenuma elé kerülnek. — Kirándulás csak egy van tervbe véve. — A kongresszus tárgysorozatába új tárgy többé fel nem vétetik, mégis ha valaki külön tárgyban érdemes munkalatoit kívánna a kongresszus elé terjeszteni, a szervező-bizottság alkalmat nyujt arra, hogy az az illető szakosztály tanácskozasa folyamán előadassék. — Tagul lehet jelentkezni a III. országos gazda kongresszus titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek).

** Az Első leánykiházasítási Egyesület mint szövetkezet vasárnap, márczius hó 31-én tartotta harminczkettedik rendes közgyűlését. Schwarcz Armin bankigazgató elnök a nagy számban látogatott közgyűlést megnyitván, konstatalja a közgyűlés határozatképességét, a mennyiben erre 122 tag megjelent, akik 1288 jutalékrészt képviselnek. A fel-

olvasott igazgatósági jelentésből és az évi mérlegből kitetszik, hogy e folytonosan erősödő és hatalmas fellendülésben levő intézet a lefolyt 1894. évben igenn figyelemreméltó eredményeket ért el. Kiemelendő, hogy 5071 jutalékrész többnyire a fiatalabb korosztályokból iratott be ujonnan. Az intézet vagyona 218,126 frt 78 krral szaporodott és tőkéeje 1.045,635 frt 78 krra rug. A díjtartalék 981,684 frt 78 kr és 154,175 frt 49 krral emelkedett. Ezenkívül a nászjutalék felemelési tartaléknak, mely a tagok javára iratik és a nászjutalék nyereméneöl szolgál, 31,975 frt 50 kr és a külön tartaléknak 12,790 frt 20 kr volt utalható. E tőkeállomány a teljesen tehermentes intézeti épületben, a iövárosi 25 milliós kölcsön-kötvényeiben, magyar korona járadékokban, továbbá takarékbetétekben és pénzkészletben van elhelyezve. Az 1894. évben nászjutalékok, felesleg-hányadok és halálesetek után történt visszatérítések fejében kifizetett 111.516 frt 16 krnyi tekintélyes összeg ezen egyesület nemzetgazdasági missziójának hivatottságáról legfényesebben tanusodik. A felügyelőbizottság elnöke, Dr. Alexander Bernát egyetemi tanár a megejtett vizsgalatról olvasta fel jelentését és a felügyelőbizottság nevében indítványozta a felmentvény megadását, ami egyhangulag elfogadtatott. Az igazgatóság indítványait újabb osztályok életbeléptetése iránt, a matematikailag felülvizsgált tablázatokkal együtt helyeslőleg tudomásul vették és elfogadták. — Vészi József szerkesztő, egyesületi tag, lélekemelő és meleg szavakban mond köszönetet és elismerést az igazgatóságának, különösen Schwarcz Armin elnöknek és Kohn Arnold vezérigazgatónak, továbbá jegyzőkönyvi köszönet szavazását indítványozza az összes igazgatási és hivatalnoki testületnek. — Ezt az indítványt is, miután Eppinger Lázár és Eckstein Bernat elismerőleg nyilatkoztak, élénk éljenzéssel elfogadták. Végül a felügyelőbizottságba közfelkialtással bevalasztottak Dr. Alexander Bernát, Simonyi Zsigmond, Leipniker Gyula, Weil Dávid J., Basch Lajos bankigazgató és Héger József bankigazgató.

Kertbirtokosok minden szükségletüket, a mi kertjük számára magvakból, legkivalt a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, mütragyakból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legjutányosabban Mauthner Odón budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely cég nagy-szabásu berendezésénél fogva minden rendelkezésbe beérkezése napjan elintézi Az erre vonatkozó, gazdagon illusztrált árjegyzékét bárkinek kívánatra és ingyen, bérmentve megküldi.

Irodalom.

* Az „Ungaria“, magyar román szemle, márcziusi (3-ik) füzete gazdag magyar tartalommal jelent meg. Közleményeinek czimei: A románok eredete. — A vallás-unió kérdéséhez. — Román szók a magyarban. — Magyar szók a románban. — Sinkai György élete és munkái. — A preszkura. — Brankován monasztéria. — Jó éjt. — Dalok. — Szent Andras éjjele. — Saguna érsek levele Varga Katalin elfogatásáról. — Hunfalvi: Olahok története. — Román nép hitvilágából. — Román találós mesék. — Roman közmondások. — A mircesesti leány. — „Dá cu Banffy!“ — Konyvészet. — Szerkesztői üzenetek. A román rész szintén értékes tartalommal bir. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. — A folyóirat előfizetési összege egy évre 6 frt. A pénz Dr. Moldován Gergely szerkesztőhöz küldendő be Kolozsvárra.

* Most a negyedév elején szolgálatot vé-lünk tenni, ha a „Képes Családi Lapok“ czimú szépirodalmi és ismeretterjesztő, képekkel dusan illusztrált lapot olvasóink szives figyelmébe ajánljuk. A „Képes Családi Lapok“ kiváló elbeszélésein, rajzain és humoreszkjein, különösen jeles koteményein kívül egyszerre három regényt közöl. Még pedig a fölapon „Esti fény“ című eredeti regényt Csöregyh Gyulától, „Egy leány a vérpadon“ czimú érdekesítő magyarosított regényt Mihályi Hugótól és végül a mellékleten „Eladó fiu“ címet viselő eredeti regényt Rudnyánszky Gyulától. Ezekon kívül Tolnai Lajos dr., „Sötét világ“ című memoárjat közli, mely széles körben nagy sensációt kelt. — A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt egynegyed-évre 1 frt 50 kr.

Mutatvány számokkal folyvást szolgál a kiadóhivatal Budapest, Vadász utca 14. sz. a saját házában.

Szerkesztői levelezés.

— r. k. m. Nagybecskerek. A tanulmányt és kirándulás aligha el nem fog madni. A torontali helyi érdekű vasutak üzlet vezetőse megtagadta a kért leszállított áru menetjegyeket . . . azzal az indoklással, hogy úgy is olcsó a zona . . . Bizony szűkkeblűség ez!

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.21 reggel, 1.02 délnél és 6.10 este, Temesvár felé indul 5.26 reggel, 1.07 délnél 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.45 reggel, 2.08 délnél és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.54 reggel, 2.12 délnél, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 12.49 délnél, 5.31 délután 5.10 reggel. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.25 délután, Kubinból érkeznek 9.15. d. e. 6 d. u. Kubin féle indul: 8.05 d. e. 4.10 délután.

** Az államvasutak hajózási vállalata. A Belgrád és Gradistje közötti vonalon a hajók úgy felfelé, mint lefelé: minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap közlekednek és pedig: Indulás Belgrádból 5 ó. 30 pcor, Pancsováról 6 ó. 25 pcor, Szemendria 8 ó. 10 pcor, Kubinból 8 ó. 30 pcor, Dubroviczáról 9 ó. 5 pcor, Báziasról 10 óra 40 pcor, érkezés Gradistjére 11 ó. 15 pcor és innen felfelé indulás 11 ó. 30 pcor, Báziasról 1 óra, Dubroviczáról 3 ó. 20 p., Kubinból 4 óra, Szemendriáról 4 ó. 25 p., Pancsováról 6 ó. 40 p., érkezés Belgrádra esti 7 ó. 40 pcor. — Az ezen vonalon a mult éveken tartott Kasztolác hajóállomást megszüntették és azon a hajók ezentul állomást nem tartanak, Pancsova hajóállomást pedig a személyhajók egyelőre nem érintik, minthogy ott a Duna partját árvíz borítja, tovább intézkedésig tehát az utasforgalom ezen állomással szünetel.

64. sz. — 1895.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugos,

kir. törvényszéknek 1889. évi 3092. sz. végzésével Frankl Jakab felperes részére Brenianu Antal és társ. alperesek ellen 718 frt. 38 kr. s jár. erejéig elrendelt kiél. végrehajtás folytán nevezett alperesektől lefoglalt s 837 frt. becsült ingóságokra a verseczi kir. járásbírósnak 1895. évi 410 sz. kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltétvén, annak a helyszínén vagyis, Verseczen alperes lakásaikban leendő megtartására határdőlt 1895 évi ápril hó 9 ik napjának d. u. 3 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt szoba butorizat s egyéb különféle ingóságok az 1881: 60. t.-cz 107. és 108. §-ai. szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron aul is, el fognak adatni.

Felhivatnak egyuttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál az 1881: 60. t.-cz. 111. §a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztásák.

Kelt Verseczen 1894 évi márczius hó 25 napján.

Nessel József,

kir. bir. végrehajtó.

Phönix-hajkenőcs

a Stuttgarter egészségügyi és betegápolási kiállításon 1890. díjat nyert. Orvosi vélemény és ezer hálairat szerint az egyetlen reális és ártatlan szer, hogy uraknak és nőknek teljes ide hajzatot növeszsen; igen hatal uraknál erős bajuszt növeszt. Sikerért és ártatlanságért jótállás. Egy tégely 80 kr. postai küldemény vagy utánvét 90 kr. **K. HOPPE, WIEN, XIV., Schwefelgasse 12.**

A Richter-féle Tinct. capsici comp.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű házi szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fenyesen bebizonyult közvénynel, csúznál, tagszagatásnál stb. nél. A föld összes országában nagy elterjesztést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinct. capsici compos. (Horgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéktelen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjegyünkre, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. üvegenként; Budapestén **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringában.

Magyarország.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Holló Lajos dr.**, orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi,

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önnállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közéletüket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben,

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Szerkesztőség: VIII. ker., Fhg Sándor-utca 2. sz.	Egészévre . . . . . 14 frt — kr. Félévre . . . . . 7 „ — „ Negyedévre . . . . . 3 „ 50 „ Egy hónapra . . . . . 1 „ 20 „	Kiadóhivatal: IV. ker., Rostély-utca 2. sz.
--	--	--

Nyiltér.

Nyersselyem básztruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantung-Pongees valamint fekete, fehér, és színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint, sima csikos, koczkázott, mintázott, damast, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban s. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: **Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcban címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszertzen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: élvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu, felbőffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejjánsnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrástár: **Török József** gyógyszerára Budapest, Király utca 12 sz.

A vedjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Versecz: gyógyszer. Soós K., Müller O., Herczog J. és Kuehler B.
Ziohyfalva: gyógyszer. Mayering K.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a

Richter-féle Tinct. capsici comp.-t (Horgony-Pain-Expeller)

az utolsó 26 évben jó sikerrel használták, — köszönheti ezen igazán biztos hatású házi szer nagy elterjesztését és általános kedveltségét. Ki a **Tinct. capsici comp.-t** (Horgony-Pain-Expeller) közvénynel, csúznál (tagszagatásnál), keresztcsontfájásnál, fej- és fogfájásnál, csipfájdalomnál, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghűléseknél is, mint levezető, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult házi szernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerárakban; Budapestén **Török József** gyógyszerésznél. — Csak a „Horgony“ vedjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüring.